

Göçmenlerin Eğitim İhtiyaçları ve Okul Sosyal Hizmeti Üzerine

Mehmet BİLGE¹

GİRİŞ

İnsanoğlu var olduğu günden beri çeşitli nedenlerle bir yerden başka bir yere göç etmektedir. Göç hikâyelerine bakıldığında göç, kimi zaman gönüllü bir şekilde, sadece başka bir yerde yaşama isteği üzerine gerçekleştirilirken kimi zaman zorluklar ve çeşitli problemler nedeniyle zorunlu olarak gerçekleştirilmektedir. Ancak göç kavramı akıllara daha çok zorunlu şekliyle gelmektedir. Zorunlu göç; yaşam koşullarının insani değerlere uymayacak bir biçimde yetersiz olması sebebiyle kişilerin bireysel veya kitlesel olarak buldukları yaşam alanlarını terk etmeleri veya yerlerinden edilmeleri şeklinde tanımlanmaktadır (Benz ve Hasenclever, 2011, akt.; Kaya, 2021: 115). Göç bu anlamda sadece bireylerin fiziki mekanlarını değiştirdiği bir olgudan öte daha kompleks bir sürece işaret etmektedir. Kitlesel göçlere bakıldığında göç eden topluluk eşyaları ile birlikte kültür, dil, din, sosyal yaşam anlayışı, ekonomik ilişkilerini de beraberinde getirmektedir. (Aydemir ve Şahin, 2018: 121). Taşınan bu unsurlar gelinen ülkenin değişkenleri ile birleşince göç insanların hayatını derinden etkileyen ve büyük değişimlere sebep olan bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsanlar gönüllü olarak başka bir ülkeye göç etseler dahi gelinen ülke içi uyum ve sosyal açıdan farklılaşmalarla karşılaşmaları kaçınılmaz bir gerçektir. Bu durum, zorunlu olarak göç eden sığınmacı ve mülteciler için son derece sıkıntılı sonuçlara neden olabilmektedir. Ortaya çıkan sonuçlardan en dramatik

¹ Arş. Gör., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, mbilge@mehmetakif.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-6082-1105

KAYNAKLAR

- Berndt, T. J. (2002). Friendship quality and social development. *Current Directions in Psychological Science*, 11, 7-10.
- Anderson, A., Hamilton R., Moore, D., Loewen, S. ve Frater-Mathiesen, K. (2019). *Mülteci Çocukların Eğitimi. "Mülteci Çocuklara Yönelik Eğitim Müdahaleleri."* (Çev. Olur, B ve Ocak, G), (Ed. Hamilton, R. ve Moore, D.). Ankara: Pegen Akademi.
- Coşkun, İ. ve Emin, M.N. (2018). Türkiye’de Göçmenlerin Eğitimi: Mevcut Durum ve Çözüm Önerileri (Politika Notu No.2018/03). İstanbul: İLKE İlim Kültür Eğitim Derneği.
- Crul, M., Lelie, F., Biner, Ö., Bunar, N., Keskiner, E., Kokkali, I. ve Shuayb, M. (2019). How The Different Policies and School Systems Affect The İnclusion of Syrian Refugee Children in Sweden, Germany, Greece, Lebanon and Turkey. *Comparative Migration Studies*, 7(1), 1-20. Doi: <https://doi.org/10.1186/s40878-018-0110-6>.
- Çakmak, H. (2018). Türkiye’deki Suriyelilere yönelik eğitim politikalarının uyum sürecine etkileri. *Uluslararası Osmanlı Devleti’nde ve Türkiye Cumhuriyeti’nde Göç ve Kültürel Etkileşim Sempozyumu*, 2-3 Nisan, 451-468.
- Duman, N. ve Snoubar, Y. (2017). Role of Social Work in The İntegrating Refugee and İmmigrant Children İnto Schools. *European Journal of Social Science Education and Research*, 4(4), 326-336. Doi: <https://doi.org/10.26417/ejser.v10i2.p294-294>.
- Duman, N., ve Snoubar, Y. (2016). Importance of School Social Work in War and Conflicts Zone. *Mediterranean Journal of Social Sciences MCSER*, 6(2), 191-194. Doi: <https://doi.org/10.26417/ejser.v6i2.p191-194>
- Emin, M. N. (2016). *Türkiye’deki Suriyeli Çocukların Eğitimi: Temel Eğitim Politikaları*. İstanbul: Seta.
- Ereş, F. (2015). Türkiye’de Göçmen Eğitimi Sorunsalı Ve Göçmen Eğitiminde Farklılığın Yönetimi. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 17-30.
- Escafré-Dublet, A. (2014). Mainstreaming immigrant integration policy in France. Brussels: MPI Report.
- European Parliament (2017). *Research for Cult Committee-Migrant Education: Monitoring and Assesment*, Bruselles: European Parliament Publishing.
- Göç İdaresi Başkanlığı (2023). Geçici Koruma. (18.05.2023), Erişim Adresi: <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>.
- Göç ve Acil Durumlarda Eğitim Daire Başkanlığı (2022). 2021-2022 Eğitim-Öğretim Yılı Verileri, (22.05.2023), https://hbogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2022_01/26165737_goc2022sunu.pdf.
- Hek, R. (2005). The Experiences and Needs of Refugee and Asylum Seeking Children in The UK: A Literature Review [No: 635].UK: University of Birmingham.
- İşigüzel, B. ve Baldık, Y. (2019). Göçmen Toplulukların Eğitim Sistemine Katılımı Sürecinde Uygulanan Eğitim ve Dil Politikalarının İncelenmesi. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 9(2), 487-503.
- Jones, I. H. (2011). The İmpact of European Union Enlargement in 2004 on Primary Education. (Yayınlanmamış doktora tezi). Coventry: Warwick Üniversitesi Eğitim Enstitüsü.
- Kaya, D. A. (2021). Zorunlu Göç ve Dayanıklılık Planlaması: Türkiye’nin Suriye Zorunlu Göçü Deneyimi. *Metu Jfa*, 2(38), 115-143. Doi: <https://doi.org/10.4305/METU.JFA.2021.2.2>

- Öntürk, M., Öztürk, E. D. ve Akyüz, H. Ö. (2023). Göçmen Çocukların Eğitimde Yaşadıkları Güçlükler. *International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal*, 9(68): 2799-2804.
- PIKTES, (2023). Hakkımızda. (14.06.2023). <https://piktes.gov.tr/cms/Home/Hakkimizda>.
- Potocky-Tripodi, M. (2002). *Best Practices for Social Work with Refugees and Immigrants*. New York: Columbia University Press.
- Reynolds, G (2008). The Impact And Experiences of Migrant Children in UK Secondary Schools. *Sussex Centre for Migration Research*, 13(2), 134.
- Schleicher, A. (2015). *Helping immigrant students to succeed at school—and beyond*. Paris: OCDE.
- Shaffer, G. L., ve Fisher, R. A. (2017). History of school social work. *School social work: National perspectives on practice in schools*, (Eds. Sosa, L. V., Coz, T. ve Alvarez, M.) in 7-26, New York: Oxford University Press.
- Şahin, M. C. ve Aydemir, S. (2018). Zorunlu-Kitlesele Göç Olgusuna Sosyolojik Bir Yaklaşım: Türkiye'deki Suriyeli Sığınmacılar Örneği. *Dini Araştırmalar*, 21(53), 121-148. Doi: <https://doi.org/10.15745/da.421604>.
- Tosun, E. (2021). Türkiye'deki Göçmen Çocukların Eğitim Sorunu, İhtiyaçları ve Öneriler. *Sosyolojide Araştırma ve Uygulamalar*, 28-32.
- Ulutaş, D. A., Gündüz, D. U., ve Kırılıoğlu, M. (2022). Perceptions of Social Workers in the School Social Work Project: The Need for Multicultural Education. *Participatory Educational Research*, 9(5), 330-351. Doi: <https://doi.org/10.17275/per.22.117.9.5>.
- UNESCO. (2005). *Decentralization in Education: National Policies and Practices*. Education Policies and Strategies No. 7. Paris: UNESCO.
- UNICEF, (2021). Child migration, (22.05.2023), Erişim Adresi: <https://data.unicef.org/topic/child-migration-and-displacement/migration/>.
- United Nations High Commissioner for Refugees (UNCHR). (2022). *All Inclusive The Campaign For Refugee Education. The 2022 UNHCR Refugee Education Report*.
- Yıldırım, E., Coşkun, C. D., ve Şensin, C. (2022). Göçmen Çocuklara Yönelik Eğitim Politikaları: İngiltere, Almanya ve Türkiye Karşılaştırması. 9. *International Eurasian Educational Research Congress Tam Metin Bildiri Kitabı*.
- Yüksek Telsaç, Ö., Telsaç, C. ve Karagöz, S. (2022). The Education Problems Experienced By Migrant Children Findings and Recommendations. *International Journal of Educational Research Review* , 7(4), 345-354. Doi: <https://doi.org/10.24331/ijere.1161837.c>